

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

RPW/76666/2024 P
Data: 2024-09-10

Warszawa, dnia 4 września 2024 r.

BDG.070.52.2024.KS

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2024 -09- 1 0
ZAL.	NR

Pan

Wojciech Brzozowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00 – 090 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniku,

W nawiązaniu do pisma o sygn. IX.517.1386.2020.ED z dnia 23 sierpnia 2024 r. dotyczącego problematyki poruszonej w orzeczeniu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie *W.W. przeciwko Polsce* dotyczącej transpłciowej skazanej uprzejmie informuję, co następuje:

Na wstępie pragnę podkreślić, że w mojej ocenie bezsprzecznym jest, iż rolą administracji poszczególnych jednostek organizacyjnych Służby Więziennej jest zapewnienie humanitarnego traktowania osób pozbawionych wolności, ochrony ich przed torturami, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem albo karaniem i poszanowanie ich godności. Zadanie to jest traktowane priorytetowo przez kierownictwo formacji, a fundamentalne znaczenie praworządnego traktowania wszystkich osób pozbawionych wolności, niezależnie od płci, orientacji seksualnej, wyznania, czy innych właściwości osobistych osoby skazanej, podkreślane jest w trakcie każdej odprawy służbowej i szkolenia.

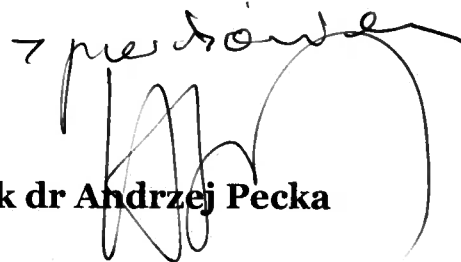
Od funkcjonariuszy wymaga się szczególnie wysokiego poziomu tolerancji, dlatego przy uwzględnieniu profesjonalnej kadry wychowawców i psychologów podejmują oni odpowiednie działania kreujące i wspomagające proces resocjalizacji, niezależnie od tożsamości osoby pozbawionej wolności w ramach aktualnie obowiązującej struktury jednostek penitencjarnych. Wpajanie fundamentalnych zasad wykonywania kary w sposób humanitarny i zgodny z poszanowaniem godności ludzkiej jest elementem szkolenia każdego funkcjonariusza, podczas którego nabywa on umiejętności pozwalających zrozumieć i zastosować w praktyce zasady przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji, dlatego doskonale rozumieją oni, że każda „inność” może być powodem nietolerancji i agresji ze strony społeczeństwa, w tym także skazanych, a co za tym idzie przygotowani są do udzielania niezbędnego wsparcia wszystkim osobom pozbawionym wolności.

Jak słusznie zauważył Rzecznik Praw Obywatelskich w „Przewodniku postępowania w sprawach o uzgodnienie płci” wydanym w lutym 2024 r., w Polsce nie istnieją przepisy kompleksowo regulujące procedury uzgadniania płci. Wszystkie państwa członkowskie powinny

przyjąć odpowiednie środki gwarantujące pełne prawne uznanie zmiany oznaczenia płci we wszystkich dziedzinach życia. Takie regulacje zapewniłyby równe i transparentne traktowanie osób nieheteronormatywnych.

Nie oznacza to jednak, że Służba Więzienna do czasu wprowadzenia zmian legislacyjnych w tym zakresie nie podejmuje odpowiednich działań edukacyjnych i organizacyjnych dotyczących zapewnienia tej szczególnej grupie osób pozbawionych wolności właściwych warunków podczas pobytu w warunkach izolacji. W stosunku do osadzonego, który deklaruje się jako osoba transpłciowa, podejmowane są wszelkie działania, które mają na celu zapewnienie mu bezpieczeństwa, a także właściwej opieki psychologicznej, wychowawczej i medycznej. Orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w omawianej sprawie zostało szeroko przedyskutowane na odprawie kadry kierowniczej więziennej służby zdrowia w OSSW w Popowie, w dniach 8 – 10 lipca 2024 r., w której uczestniczyła również Pełnomocnik Ministra Sprawiedliwości do spraw reformy więziennej służby zdrowia. Dyrektorzy okręgowi Służby Więziennej otrzymali także polecenie służbowego wykorzystania i omówienia z podległym personelem materiałów w powyższej sprawie.

Mając na względzie konieczność wykonania wskazanego orzeczenia Trybunału informuję, że problematyka związana z poszanowaniem praw człowieka osób transpłciowych w zakładach karnych i aresztach śledczych uznawana jest za istotną. Pozostaje ona ściśle związana z zasadą indywidualizacji, która jest jedną z fundamentalnych zasad przyświecających wykonywaniu kary pozbawienia wolności. W związku z powyższym informuję, że w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej zostanie powołany interdyscyplinarny zespół, którego zadaniem będzie przeanalizowanie sytuacji osób transpłciowych przebywających w jednostkach penitencjarnych oraz przedstawienie możliwych rozwiązań zmierzających do zapewnienia im odpowiednich warunków odbywania kary pozbawienia wolności.

płk dr Andrzej Pecka

Wykonano w 2-ch egz.:

1. adresat
2. aa.